

MILIEU EN KLIMAAT

‘Wij zijn Greta Thunberg’

‘I am Greta’ heet de documentaire over de Zweedse klimaatactiviste Greta Thunberg (17), die vandaag in Nederland in première gaat. Thunberg werd beroemd toen zij in 2018 besloot in schoolstaking te gaan voor het klimaat. Daarmee inspireerde zij wereldwijd duizenden jongeren. Vier jonge Nederlandse klimaatvoorvechters vertellen over hun strijd.

Orla McDonald is redactrice
klimaatbeleid van
Het Financieele Dagblad

Wie Jesse van Schaik (16) uit Amsterdam
Wat Scholier 6 VWO en medeoprichter klimaatactiegroep Fridays for Future

‘De meeste revoluties kwamen er niet door gezellig te praten’

Overleg voeren en compromissen sluiten is niet Jesses aanpak om klimaatverandering te stoppen. ‘Het is onmogelijk om een compromis te sluiten over je idealen en zeker over het klimaat. De meeste revoluties kwamen er niet door gezellig te praten. Er moet gewoon gebeuren wat er moet gebeuren.’

Jesse is medeoprichter van Fridays for Future, de klimaatbeweging die Greta Thunberg startte in Zweden en nu wereldwijd verschillende organisaties heeft. Zij zijn de drijvende kracht achter de jongerenprotesten en klimaatmarsen die in 2018 en 2019 in Nederland en daarbuiten werden gehouden.

‘In Den Haag wisten we 35.000 jongeren op de been te brengen. Ik vind zeker dat we iets hebben bereikt. Mensen die niets hadden met het klimaat hebben dat nu wel. Ik vind dat jongeren een heel sterk verhaal hebben, want het gaat om onze toekomst. Beleidsmakers gaan ermee om alsof het een fiche in een casino is. Je kunt blijkbaar gokken met onze toekomst.’

Ze vliegt niet, ze is vegetariër en duurzaam opgevoed. ‘Wij hebben geen auto en doen alles per trein.’ Ze vindt dat nieuw beleid van twee kanten bekeken moet worden. ‘Als je alleen de benzine duurder maakt, dan is dat oneerlijk. Het openbaar vervoer zou dan ook gratis moeten zijn.’

Wie Eefke van de Wouw (25) uit Tilburg
Wat Afgestudeerd in International Lifestyle Studies (Fontys Hogeschool). Nu: jongerenvertegenwoordiger duurzaamheid bij de Verenigde Naties (onbezoldigd)

‘Mijn kinderen gaan sommige dieren niet meer zien’

Haar mandaat zit er bijna op. Twee jaar was Eefke jongerenvertegenwoordiger duurzaamheid bij de Verenigde Naties, een vrijwilligersfunctie. ‘Als je in de beleidsstukken krijgt dat er aan jongerenparticipatie gedaan moet worden, dan kun je wereldleiders daar later ook aan houden.’

Ze begon tegelijkertijd met Greta Thunberg, die ze meerdere malen ontmoette. ‘Bij de eerste klimaatop in Polen was de zaal redelijk leeg toen zij kwam spreken, maar het jaar erop in Madrid stonden er rijen mensen. Ik vind dat er veel is veranderd door haar en ik heb het zelf gezien. Bij alle VN-vergaderingen ging het over de jongerenstakingen en daardoor stond het bovenaan de agenda.’

Volgens Eefke is het bewustzijn veel sterker, maar gaat het politieke proces waarin beslissingen worden genomen om klimaatverandering tegen te gaan ‘veel te langzaam’. Dat frustriert haar, want we zijn al veel te laat begonnen, zegt ze. ‘ExxonMobil en Shell wisten al heel vroeg wat hun impact was en daar hebben ze niet naar gehandeld. Dat is nalatigheid. En wat ze nu doen is zo minimaal voor hoe groot ze zijn.’

Iedereen die zich inzet tegen klimaatverandering ervaart volgens Eefke op een bepaald punt heftige emoties. ‘Het is niet leuk om te weten wat er te wachten staat. Gebieden die onleefbaar worden en de klimaatmigratie die daarop volgt, bijvoorbeeld. Mijn kinderen gaan sommige dieren waar ik mee ben opgegroeid niet meer zien.’

In het kort

- Jesse, Eefke, Werner en Tess zetten zich in om klimaatverandering tegen te gaan.
- Alle vier deden ze mee aan klimaatstakingen die twee jaar geleden werden geïnitieerd door de Zweedse klimaatactiviste Greta Thunberg (toen 15).
- De vier Nederlandse jongeren vertellen hoe zij zelf in het klimaatactivisme rolden.
- Donderdag gaat een documentaire in première over Thunberg.

Wie **Werner Schouten** (22) uit Rotterdam student Global Business & Sustainability aan de Erasmus Universiteit. Tevens voorzitter van de Jonge Klimaatbeweging

‘Klimaat wordt nog te vaak uitgewisseld tegen andere zaken’

Het kwartje viel bij Werner toen hij een jaar in Zuid-Korea studeerde. ‘Op sommige dagen komt de vuile lucht uit China binnenwaaien en krijg je een melding op je telefoon dat je beter een mondkapje op kan doen. Ik zag zo veel mensen op straat die dat niet konden betalen, terwijl zij niet veel bijdroegen aan de uitstoot. De rijkste mensen stoten de meeste CO₂ uit, ook ik. Ik vind dat we ons eerlijke deel moeten betalen.’

Hij stopte met vliegen en met vlees eten en richtte een bedrijfje op dat de CO₂-impact van bedrijven en producten meet. Inmiddels is hij voorzitter van de Jonge Klimaatbeweging, een koepelorganisatie die 72 jongerenorganisaties vertegenwoordigt.

Werner schoof deze zomer nog aan bij premier Mark Rutte en klimaatminister Eric Wiebes om het over klimaatbeleid te hebben. ‘Het klimaat wordt nog te vaak uitgewisseld tegen andere onderwerpen. Er zijn veel beloftes, maar er wordt weinig geleverd.’ Werner wijst op de Europese doelen voor hernieuwbare energieopwek, die Nederland niet heeft gehaald.

‘De kortzichtigheid en de waan van de dag overheersen in Den Haag en dat vind ik heel frustrerend.’ Zo vroeg Werner tijdens een klimaatoverleg aan Marjan van Loon, president-directeur van Shell Nederland, waarom Shell geen klimaatdoelen heeft voor 2030. ‘In Nederland doet het bedrijf het goed, maar daarbuiten niet. Er kwam helaas geen concreet antwoord.’

De docu ‘I am Greta’

Paarse rugtas, rode waterfles, blauwe sneakers, een broek met luipaardprint en een blauw vest. En twee lange vlechten, waaraan iedereen haar later zal herkennen. In de zomer van 2018 strijkt Greta Thunberg (dan 15) neer voor het Zweedse parlement. Vastbesloten om tot de parlementsverkiezingen in september niet terug te gaan naar school. Ze staakt voor het klimaat.

De documentaire ‘I am Greta’ van filmmaker Nathan Grossman, die vandaag in première is gegaan, volgt Thunberg vanaf de eerste schoolstaking in 2018 tot aan haar speech op de klimaatop van de Verenigde Naties in 2019 in New York. In die tijd inspireert het meisje duizenden jongeren van Zweden tot België en van Sierra Leone tot Peru om te protesteren tegen klimaatverandering. Het werkt. Thunberg heeft impact en wereldleiders preken zich over haar uit. Soms positief, vaak ook negatief. Haar emotionele oproepen zijn voor sommigen overdreven, maar niet voor vier Nederlandse jongeren die zich de afgelopen jaren ook inzetten tegen klimaatverandering. Ieder op eigen wijze, maar met dezelfde motivatie: ‘het is onze toekomst en er gebeurt te weinig.’

Wie **Tess Osterhold** (18) uit Oudekerk aan de Amstel
Wat scholiere, 6 VWO en actievoerster bij Extinction Rebellion Jong

‘Het idee was: de Zuidas blokkeert het klimaatbeleid’

In Nederland is Extinction Rebellion vooral bekend van enkele blokkades op drukke kruispunten en wegen, waardoor het verkeer urenlang wordt opgehouden. De internationale actiepartij is een van de felste en schuwt het overtreden van de wet daarbij niet. Zelf noemen ze het ‘burgerlijke ongehoorzaamheid’.

Tess nam deel aan drie verkeersblokkades, waaronder die op de Zuidas afgelopen september. ‘Het idee was: de Zuidas blokkeert het klimaatbeleid, dus wij blokkeren de Zuidas.’ De actiegroep verwijt de financiële wereld dat het nog altijd investeert in fossiele brandstoffen.

‘Soms vind ik het spannend, maar ik denk er niet te veel over na of het legaal is wat ik doe. Vaak heb ik het

idee dat ik het erger inschat dan het in werkelijkheid is. Bij de blokkade op de Zuidas kon ik pas in het tussenuur gaan, dus ik was later. Ik zag nog één gaatje tussen de agenten die de groep hadden omsingeld. Daar ben ik tussendoor gerend terwijl ik dacht: zou ik nu opgepakt worden? Er gebeurde eigenlijk niets.’

‘Waarom ik dit doe? Ik vind het klimaat belangrijk. Misschien maakt één persoon niet zo veel verschil, maar heel veel één personen zijn er alsnog veel. Ik ben vegetariër, ik koop geen nieuwe kleding en ik heb geen scooter, in tegenstelling tot veel leeftijdsgenoten. Ik fiets elke dag tien kilometer naar school heen en terug. Ja, als het regent is dat kut, maar ik heb een regenbroek en -jas.’